

بررسی روش‌های مختلف تکثیر غیرجنسی پایه‌های پاکوتاه محلی سیب

قاسمی، ایوبعلی

مرکز تحقیقات کشاورزی اصفهان

امروزه در صنعت باغداری استفاده از پایه‌های رویشی پاکوتاه جهت احداث باغ‌های یکنواخت با عملکرد بالا و کیفیت محصول مطلوب و همچنین کاربرد ماشین آلات مختلف در عملیات باغبانی جهت کاهش هزینه‌های تولیدمیوه امری ضروری است. در این میان استفاده از پایه‌های پاکوتاه محلی به دلیل سازگاری با اقلیم منطقه، عدم اشاعه آفات و بیماری‌ها و صرفه‌جویی در هزینه‌های تهیه و تولید آنها دارای حائز اهمیت می‌باشد. تعیین روش تکثیر مناسب یکی از محدودیت‌های کاربرد پایه‌های رویشی پاکوتاه محلی که عمدتاً از نوع پایه‌های سخت ریشه‌زا می‌باشند، بوده و در این خصوص باید با توجه به امکانات موجود در هر

کشور تحقیقاتی صورت گیرد تا مناسب‌ترین روش انتخاب شود. به منظور دستیابی به مناسب‌ترین روش تکثیر تجارתי پایه‌های محلی در این تحقیق ۳ روش تکثیر غیرجنسی شامل ریشه‌دار کردن قلمه‌های خشبی، خوابانیدن کپه‌ای و شیاری پایه‌های آرایش و گمی آلماسی همراه با پایه M9 در قالب آزمایش فاکتوریل باطرح پایه بلوک‌های کامل تصادفی در ۳ تکرار در ایستگاه تحقیقات کشاورزی کبوترآباد اصفهان به مدت ۲ سال مورد بررسی قرار گرفته. همچنین غلظت‌های مختلف هورمون IBA، نوع بستر کاشت و زمان تخلیه قلمه نیز مطالعه شد.

نتایج بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که بیشترین درصد ریشه‌زایی، تعداد و متوسط طول ریشه در قلمه از غلظت ۳۰۰۰ قسمت در میلیون هورمون IBA در زمان اسفند ماه و در بستر پرلایت به دست آمده است. همچنین در روش خوابانیدن کپه‌ای و شیاری بیشترین درصد ریشه‌زایی، تعداد و طول ریشه در تیمار شاخه‌ها با هورمون و در بستر تهیه شده حاصل شده است. اگرچه هر سه نوع پایه دارای قلمه‌های خشبی سخت ریشه‌زا می‌باشند ولی بیشترین درصد ریشه‌زایی مربوط به پایه M9 و کمترین آن به پایه آرایش تعلق دارد. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده روش تکثیر خوابانیدن کپه‌ای در بستر تهیه شده به دلیل سهولت انجام عمل، ریشه‌دار شدن تعداد بیشتری از شاخه‌ها مناسب‌ترین روش تکثیر غیرجنسی پایه‌های پاکوتاه محلی سیب می‌باشد.